

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 1T/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7924010002
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Lengyel
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2024:7924010002.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov, samosudcom Mgr. Petrom Lengyelom, v trestnej veci obžalovaného A. B., vedenej pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zákona, na hlavnom pojednávaní 2.2.2024 takto

rozhodol:

Obžalovaný A. B. C. A. D. E., nar. XX.X.XXXX v B., trvale bytom B., t. č. v F. E. G. G. H.,

uznáva sa za vinného, že

dňa 15.9.2023 v čase od 00.01 hod. do 00.50 hod. v kúpeľni, v budove bývalej kotolne na ulici I. č. 30 v meste Trebišov fyzicky napadol poškodeného bezdomovca A. J., nar. X.X.XXXX tak, že ho udrel jedenkrát päťou do oblasti ramena a keď spadol na zem, tak mu hodil kus kvádra do jeho hlavy, pričom si na neho sadol a začal mu prehladávať vrecká na nohaviciach a pritom kričal „Daj mi peniaze“, pričom poškodený kričal, že žiadne peniaze pri sebe nemá, následne mu prezrel igelitovú tašku s logom Kaufland, ktorú mal poškodený položenú pri sebe, z ktorej mu odcudzil potraviny, a to jeden kus diétnu salámu, 5 ks pečiva žemle, 5 ks pečiva rožky, 4 ks paštéty a 4 ks prázdne plechovky od piva, čím sa takýmto násilným konaním zmocnil uvedených vecí a poškodenému A. J., nar. X.X.XXXX spôsobil celkovú majetkovú škodu vo výške 8,15 Eur a zranenia podľa lekárskej správy pohmoždenie vlasatej časti hlavy s dobou liečenia do 7 dní,

t e d a

proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a spáchal taký čin závažnejším spôsobom konania – so zbraňou,

č í m s p á c h a l

zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zákona.

Z a t o m u s ú d u k l a d á

Podľa § 188 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 2 Tr. zákona (§ 36 písm. l/ Tr. zákona, § 37 písm. m/ Tr. zákona), § 38 ods. 5 Tr. zákona a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zákona (per analogiam) trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zákona súd zaraďuje obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zákona súd ukladá obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku ukladá obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému A. J., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom Trebišov - bez bližšieho určenia, spôsobenú škodu vo výške 8,15 € (osem eur a pätnásť centov).

Podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku súd poškodeného A. J., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom B. - bez bližšieho určenia, so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal 3.1.2024 Okresnému súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) na obžalovaného A. B. obžalobu pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zákona, na skutkovom základe uvedenom v skutkovej časti výroku tohto rozsudku.

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona Kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 188 ods. 2 písm. c) Tr. zákona Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. a) Tr. zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, zabitia podľa § 147 a § 148, usmrtenia podľa § 149, ublíženia na zdraví podľa § 155, § 156 a § 157.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní 2.2.2024, ktoré sa so súhlasom všetkých strán konalo bezprostredne po právoplatnom rozhodnutí o väzbe postupom podľa § 238 ods. 4 Tr. poriadku, po osobitnom poučení podľa § 257 Trestného poriadku o tom, že môže urobiť niektoré z vyhlásení, ktoré sú uvedené v § 257 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku, urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Súd po vyhlásení obžalovaného postupoval primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Trestného poriadku, keď otázkami overoval u obžalovaného, či rozumie tomu, čo tvorí podstatu skutku kladenému mu za vinu, či ako obvinený bol poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mal možnosť sa radiť so svojim ustanoveným obhajcom, či rozumie právnej kvalifikácii skutku, či bol oboznámený s trestnou sadzbou ustanovenou zákonom za trestný čin kladený mu za vinu a či sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok. Obžalovaný odpovedal na všetky položené otázky slovom „áno“. Prokurátorka zastupujúca obžalobu na hlavnom pojednávaní navrhla vyhlásenie obžalovaného o vine prijať. Obhajca nemal voči vyhláseniu obžalovaného žiadne námietky.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, prijal, keďže nemal pochybnosti o tom, že obžalovaný vyhlásenie urobil dobrovoľne a vážne a že takéto jeho vyhlásenie zodpovedá skutočnému stavu veci tak, ako vyplýva z obsahu spisu. Prijatie vyhlásenia obžalovaného o vine sa tak premietlo do výroku tohto rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania žalovaného skutku, naplňajúceho zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zákona.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní zároveň uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásil, že v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa dokazovanie nevykoná a budú vykonané iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste a o prípadných ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine (ochranné opatrenie, náhrada škody).

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní vypovedal, že skutok spáchal, pretože bol opitý a nafetovaný, pred vzatím do väzby sa zdržiaval u svojej matky, ale aj na ulici, nikdy riadne nepracoval („zavreli ma, nemohol som pracovať“), vo výkone trestu odňatia slobody bol raz a spolu vykonal tresty (uložené vo viacerých konaniach, pozn.) v trvaní 9 rokov a dva mesiace. Poškodeného spoznal v deň spáchania skutku, jeho spáchanie ľutuje.

Postupom podľa § 268 ods. 2 Tr. poriadku boli na hlavnom pojednávaní prečítané závery znaleckého posudku doc. MUDr. Ivana Dóciho, PhD., znalca znaleckej organizácie Forenza z odvetvia psychiatria. Obžalovaný podľa znalca v čase skutku ani v čase vyšetrenia netrpel na žiadnu duševnú chorobu v zmysle psychózy, jeho schopnosť rozpoznať protiprávnosť svojho konania a schopnosť ovládať svoje konanie boli v čase skutku zmenšené len pod vplyvom kombinácie alkoholu a toluénu. Znalec zistil závislosť obžalovaného od užívania alkoholu s tým, že od toluénu ešte závislý nie je, pričom znalec odporučil uložiť obžalovanému protialkoholické ochranné liečenie ústavnou formou. Pobyt obžalovaného na slobode podľa znalca nie je z psychiatrického hľadiska nebezpečný pre spoločnosť.

Postupom podľa § 269 Trestného poriadku boli na hlavnom pojednávaní prečítané aj listinné dôkazy, ktoré sú obsahom spisu. Podľa správy o povesti, podanej Mestom Trebišov, je obžalovaný vedený ako osoba bez prístrešia (rovnako ako obaja jeho rodičia), je slobodný, pričom ďalšie relevantné údaje mestu neboli známe. V evidencii priestupkov má obžalovaný jeden záznam, zo 16.7.2023, za prechod dráhy mimo určeného priestoru. V odpise registra trestov má obžalovaný 3 záznamy. Prvýkrát bol odsúdený rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4T/212/2012 zo 7.3.2013 (ešte ako mladistvý), keď mu za prečin krádeže spolupáchatelstvom bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 1 rok (dňa 19.1.2016 bol obžalovanému nariadený výkon tohto pôvodne podmienenčne uloženého trestu odňatia slobody). Druhýkrát bol obžalovaný odsúdený rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 7T/115/2013 z 19.12.2013, ktorým mu za zločin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zákona v súbehu s prečinom krádeže bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 roky a 8 mesiacov. Napokon rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 3T/46/2014 z 12.6.2014 bol obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu, v súbehu s prečinom výtržníctva, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov. Z odpisu registra trestov tiež vyplýva, že počas výkonu označených trestov bol obžalovaný postupne premiestnený z ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia až do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. K tomu obžalovaný na hlavnom pojednávaní uviedol, že dôvodom jeho preraďovania do ústavu s vyšším stupňom stráženia boli bitky, ktorých sa zúčastňoval v snahe chrániť svojho brata, ktorý v tom čase taktiež vykonával trest odňatia slobody a ktorý bol napádaný spoluväzňami. Odborným vyjadrením podaným v prípravnom konaní bola hodnota vecí odcudzených pri lúpeži obžalovaným poškodenému vyčíslená na sumu 8,15 €.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 5 Tr. zákona pred bodkočiarkou, pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu.

Základná trestná sadzba v danom prípade predstavovala sedem rokov až dvanásť rokov odňatia slobody (§ 188 ods. 2 Tr. zákona). Okresný súd vzhľadom na strane obžalovaného jednu poľahčujúcu okolnosť, a to že sa k spáchaniu trestného činu priznal a trestný čin úprimne oľutoval [§ 36 písm. l) Tr. zákona], označenú poľahčujúcu okolnosť súd obžalovanému priznal napriek nie príliš presvedčivému vyjadreniu ľútosti v rámci jeho výpovede na hlavnom pojednávaní (vyjadril ju až na v tomto smere výslovne položenú otázku), súd však v prospech obžalovaného (popri jeho vyhlásení o vine) vzal do úvahy jeho zjavne obmedzenú intelektuálnu výbavu, ktorá mu neumožňuje vyjadrenie hlbších postojov spôsobom na úrovni spoločenskej normy. Navyše, vzhľadom na úpravu trestnej sadzby podľa § 38 ods. 5 Tr. zákona, a preto absenciu postupu podľa § 38 ods. 4 Tr. zákona, by ani nepriznanie tejto poľahčujúcej okolnosti nemalo vplyv na konkrétnu výšku trestnej sadzby. Na druhej strane, súd obžalovanému pričítal jednu prirážajúcu okolnosť, a to že v minulosti už bol odsúdený za trestný čin [§ 37 písm. m) Tr. zákona], keďže obžalovaný bol pred spáchaním teraz súdnej trestnej činnosti už trikrát odsúdený, pričom tieto jeho odsúdenia nie sú zahladené a súd nevidel dôvod na nich neprihliadať.

Ako už bolo uvedené, obžalovaný bol rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 7T/115/2013 z 19.12.2013 odsúdený (aj) za zločin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zákona (nespadajúci pod tzv. zásadu trikrát a dosť podľa § 47 ods. 2 Tr. zákona, pozn.) a rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 3T/46/2014 z 12.6.2014 bol odsúdený (aj) za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu, pričom označené odsúdenia obžalovaného toho času nie sú zahladené. Vzhľadom na uvedené odsúdenia obžalovaného sa dolná hranica trestnej sadzby u obžalovaného podľa § 38 ods. 5 Tr. zákona zvýšila o jednu polovicu (za použitia § 38 ods. 8 Tr. zákona), teda na 9 a 1/2 (deväť a pol) roka odňatia slobody.

Vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, súd v jeho prípade pristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestu, a to za analogickej aplikácie ustanovenia § 39 ods. 4 Tr. zákona, ktorý v prípade uzavretia dohody o vine a treste umožňuje uloženie trestu zníženého až o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Súd pri tom vychádzal z právneho názoru vyjadreného v stanovisku trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 44, publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2017, podľa ktorého analogická aplikácia § 39 ods. 4 Tr. zákona je v prípade vyhlásenia obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo c) Tr. poriadku prípustná a procesne logická, keďže (v podstate) páchatel' takým vyhlásením neodvolateľne prijíma všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu, čím súdu (obdobne ako pri dohode o vine a treste) umožňuje zjednodušený procesný postup smerujúci k meritórnemu skončeniu veci.

Prvostupňový súd po zvážení všetkých okolností prípadu uložil obžalovanému trest odňatia slobody na samej spodnej hranici mimoriadne zníženého trestu v trvaní 6 (šesť) rokov a 4 (štyri) mesiace (jedna tretina z 9 a pol roka predstavuje 3 roky a dva mesiace, pozn.). Takýto trest považuje okresný súd pri jeho mimoriadnom znížení za primeraný a adekvátny závažnosti spáchaného skutku, ako aj osobe obžalovaného. Súd pri výmere trestu v rámci jeho mimoriadneho zníženia pod už predtým o polovicu zvýšenú dolnú hranicu trestnej sadzby, okrem vyhlásenia obžalovaného o jeho vine, prihliadol aj na skutočnosť, že konaním obžalovaného nebola poškodenému spôsobená závažnejšia ujma na zdraví (pohmoždenie vlasatej časti hlavy s dobou liečenia do 7 dní) ani na majetku (odcudzené veci v hodnote 8,15 €). Súd vzal do úvahy aj záver znalca z odvetvia psychiatria, že pobyt obžalovaného na slobode nie je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný, a napokon aj skutočnosť, že obžalovaný má v registri priestupkov len jeden záznam (za nedovolený prechod cez koľajisko).

Vychádzajúc z uvedeného, súd považuje uložený trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov a dva mesiace (aj v spojení so súčasným uložením protialkoholického ochranného liečenia ústavnou formou) za spôsobilý na naplnenie funkcie individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom vzhľadom na predchádzajúce odsúdenia obžalovaného (aj za dva zločiny), v jeho prípade do popredia vystupuje najmä represívna funkcia trestu v zmysle ochrany spoločnosti pred páchaním ďalšej trestnej činnosti z jeho strany, čomu podľa názoru okresného súdu uložený trest taktiež zodpovedá.

Keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním teraz súdeného trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin, súd ho na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zákona.

Vzhľadom na závery znaleckého posudku znalca z odvetvia psychiatria a na základe jeho odporúčania, súd obžalovanému podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zákona uložil aj protialkoholické ochranné liečenie ústavnou formou, keďže vplyv alkoholu, od užívania ktorého je obžalovaný podľa znalca závislý, bol zrejmy aj pri spáchaní súdeného skutku. Uvedené ochranné opatrenie zároveň prispeje k dosiahnutiu účelu trestu.

Napokon súd obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenému spôsobenú škodu v sume 8,15 € s tým, že so zvyškom uplatneného nároku (uplatnený bol v celkovej výške 10 €, pozn.) súd poškodeného odkázal na civilný proces.

Na základe týchto skutočností okresný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho oznámenia na Okresný súd Trebišov. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Rozsudok môže odvolaním napadnúť:

a) prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku

b) obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný

c) v prospech obžalovaného i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Prokurátor môže tak urobiť i proti vôli obžalovaného. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže i proti vôli obžalovaného za neho v jeho prospech odvolanie podať aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca

d) poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.